

Őszi kalendárium

B.Habarics Kitty: Irány a bölcsi

Eljött a nap: Bölcsis leszek!
Úgy, mint ott az összes gyerek.
Kicsit félek, bár tudom,
csodás lesz majd minden napom.
Sok-sok játék, ezer baba,
gyerekek hangos zshivaja,
mind engem vár, úgy hívogat!
Játszhatok ott nagyon sokat.
Milyen jó hely ez a bölcsi!
Ide mindig jó lesz jönni.
A barátom lesz itt mindenki,
sose akarok elmenni

Egy, kettő, három, négy,

Te kis cipő hová mégy?

Kipp-kopp kopogok,

Bölcsődébe indulok.

Csipp-Csepp

Csipp-csepp, csepereg,
megázik a járda,
bölcsibe indulunk
együtt nemsokára.

Csipp-csepp, csepereg,
megázik az erdő,
jön velünk az esőkabát
és az új esernyő.

Csipp-csepp, csepereg,
megázik a város,
felveszem a gumicsizmám,
és nem leszek sáros.

Piros alma, de kerek,
Kóstoljuk meg gyerekek.
Ugye édes, ugye jó?
Nekünk hozta Őszanyó!

Hétfári Andrea: Ősz, ősz

Ősz, ősz gyönyörű,
harmatcseppes már a fű.
A kosárba alma szunnyad,
zivatar jön, felhő pukkan.
Levélzön hullik halkán,
lesz belőle mókusaplan.

Gomba fején kiskalap,
Nem süti így őt a nap.
Ha az eső csepereg,
Kis kalapon lepereg.

Jön a hideg, jön a tél,
sünicсалád mendegél.
Levélkupac, farakás,
az lesz ám a jó lakás.
benne moha párna,
szép a süni álma.

Csukás István: Sün Balázs

Erdőszélen, erdőszéli tölgy tövében volt egy ház.

Abban lakott hét süntestvér:

Sün Aladár, Sün Piroska, Sün Adorján, Sün Dorottya, Sün Demeter, Sün Tihamér és a legkisebb: Sün Balázs.

Hogyha jól bevacsoráztak szűk lett nekik az a ház, s előfordult ilyenkor, hogy kívül rekedt Sün Balázs.

Furakodott, nyomakodott, morgott, perelt dühöngve, semmit se ért, mit tehetett, lefeküdt a küszöbre.

Telt az idő, múlt az idő, éjre éj és napra nap, egyre többször fordult elő, hogy a házból a legkisebb kimaradt.

„Ebből elég! Torkig vagyok!” - kiáltott fel Sün Balázs. „Sokan vagyunk, s kicsi nekünk ez a ház”.

„Éppen ezért én elmegyek. Szerbusz néktek hat testvér:

Sün Aladár, Sün Piroska, Sün Adorján, Sün Dorottya, Demeter és Tihamér!”

Miután így elbúcsúzott, fogta magát, elindult, lába nyomán porzott a vén gyalogút.

Így baktatott, így poroszkált, szomszéd tölgyig meg sem állt.

Ottan aztán sürgött-forgott, árkot ásott, falat emelt, tetőt ácsolt, ajtót szegelt, és mire a nap leszállt, épített egy kalyibát.

„Így ni! - mondta - most már végre kényelmesen alhatok!

Nem tolnak ki a küszöbre a nagyok!”

Falevélből ágyat vetett, kényelmeset. Belé feküdt s hortyogott, hogy csörögtek s remegtek az ablakok.

Éjfél tájban vihar támadt, hajlítgatta a vén fákat. Fújt a szél nagy zajjal ám, s arra ébredt, hogy zörögnek a kalyiba ajtaján.

„Ki az? - szólt ki fogvacogva. Ki kopogtat éjnek idején?”

„Mi vagyunk az - szóltak kintről. Mi vagyunk a hat testvér:

Sün Aladár, Sün Piroska, Sün Adorján, Sün Dorottya, Demeter és Tihamér!”

„Elvitte a szél a házunk, engedjél be, ázunk-fázunk idekinn, csurom víz a kabát rajtunk, és az ing!”

„Jól van, jól van- szólt Sün Balázs -, jövök már”.

S fordult a kulcs, nyílt a zár. Betódultak mind a hatan, tele lett a kalyiba.

Kérdezte is Sün Tihamér:

„Mondd csak testvér, nincs csak ez az egy szoba?”

Lefeküdtek, elaludtak, s arra ébredt Sün Balázs: újra kicsi lett a ház!

Mert az éjjel ide-oda lökődve kiszorult a küszöbre.

„Ejnye! - mondta fejbakarva - Mit tehetnék? Megnővök!

akkor talán nem lesz ágyam, nem lesz párnám

Hétfőn megérett a körte.
Kedden vakond túr a földbe.
Szerdán érett dió koccan.
Csütörtökön a róka moccan.
Pénteken az avar zizzen.
Szombaton a légy sem pisszen.
Vasárnap már az ősz kopogtat,
Esőt hozott frisset, gyorsat.

Piros alma, sárga körte,
ha lehuppan, zsupsz a földre,
ne szomorkodj, nem vész kárba,
ha a süni megtalálja.

Csizmát húz a sündisznó,
almát szedni volna jó.

Elballag a kiskertbe,
almát szed egy vödörbe.

Beteszi a sütőbe,

Jól belakik belőle.

Szutyevjev: Az alma

Késő őszre járt az idő. A fákról már réges-régen lehullottak a levelek, egyedül csak a vadalmafa legtetején árválkodott egyetlen alma.

Nyúl futott át az erdőn, és meglátta az almát. Hogyan lehetne megszerezni? Nagyon magasan van - nem tud odáig felugrani.

- Kár - kár! Körülnéz a Nyúl, és meglátja, hogy a szomszédos fenyőfán ott üldögél a Varjú, és jóízűen nevet rajta.

- Hallod-e, Varjú koma! - kiáltotta a Nyúl. - Szakítsd le nekem az almát.

Varjú átrepült a fenyőről a vadalmafára, és letépte az almát. De az kiesett a csőréből, le a földre.

- Köszönöm szépen, Varjú koma! - kiáltotta Nyúl, és fel akarta venni az almát, de az - uramfia, mit látnak szemei?! -szusszant egyet és elszaladt.

- Hát ez meg miféle csoda?

Megijedt a Nyúl, de aztán rájött, mi történt. Az alma a fa alatt összegömbölyödve alvó Sündisznócska hátára pottyant. Az álmából fölriasztott Sündisznócska ijedtében futásnak eredt, és tüskéin magával vitte az almát is.

- Állj meg, állj meg! - kiáltozott a Nyúl. - Hová viszed az almámat?

- Ez az én almám. Leesett a fáról, és én elkaptam.

Nyúl odaugrott Sündisznócskához.

- Azonnal add vissza az almámat! Én találtam rá!

Odarepült hozzájuk a Varjú is.

- Felesleges vitáznotok, ez az én almám, én téptem le a fáról, magamnak!

Sehogy sem tudtak megegyezni, mindegyikük a magáét hajtogatta, kiabálta:

- Ez az én almám, az enyém!

Veszekedésük felverte az erdő csendjét. Verekedésig fajult a dolog: a Varjú csőrével belecsípett a Sündisznócska orrába, a Sündisznócska tüskéivel megszúrta a Nyulat, a Nyúl pedig oldalba rúgta a Varjút...

Ekkor ért oda hozzájuk a Medve. Rájuk bömbölt:

- Mi történik itt?! Mi ez a lárma?!

Azt felelik neki a verekedők:

- Medve, te vagy itt az erdőn a leghatalmasabb, a legbölcsebb. Légy te a bíró. Azé legyen az alma, akinek te ítéled.

Ezzel elmesélték a Medvének, hogy s mint esett a dolog. Medve gondolkodott, töprengett egy ideig, megvakarta a füle tövét, aztán megkérdezte:

- Ki találta az almát?

- Én! - felelte a Nyúl.

De ki tépte le a fáról?

- Bizony, hogy én! - káromta a Varjú.

- Jól van. De ki kapta el?

- Én kaptam el! - kiáltotta a Sündisznócska.

- Nos hát akkor - ítélte a Medve - mindhármótoknak joga van az almára.
- De csak egy almánk van! - kiáltotta egyszerre a Sündisznócska, a Nyúl és a Varjú.
- Osszátok el az almát szép egyforma darabkákra, és mindegyiktek vegye el a maga részét.

Megint egyszerre kiáltották mind a hárman:

- Hogy a csudába nem jutott ez az eszünkbe?!

Sündisznócska elvette az almát, és négy egyforma részre vágta. Egy darabot a Nyúlnak kínált.

- Tessék, ez a tiéd, Nyúl, mert te láttad meg elsőnek.

A másodikat a Varjúnak adta.

- Ez a tiéd, mert te tépted le.

A harmadik darabot ő nyelte le.

- Ez az enyém, mert én kaptam el az almát.

A negyedik darabkát pedig a Medve mancsába nyomta.

- Ez a tiéd, Medve.

- Ugyan, miért? - ámuldozott a Medve.

- Azért, mert te békítettél össze és vezettél a helyes útra bennünket!

És mindannyian megették a részüket az almából, és mindenki elégedett volt, mert a Medve igazságosan döntött, senkit sem bántott meg.

Süni, süni, sünike,
sétálgat az erdőben.
Tüskés hátán falevél,
megvédi, ha jön a tél.

Csoóri Sándor: Dióbél bácsi

Ki lakik a dióhéjban?
Nem lakhat ott bárki,
Csak Dióbél bácsi.
Ha rácsapsz a dióhéjra
Kinyílik a csontkapuja

És cammogva előmászik
Vén Dióbél bácsi-
Csak a szádat
Tátsd ki!

Sarkadi Sándor: Sündisznócska

Tegnap korán esteledett,
sündisznócska ágyat vetett.
Ágyat vetett az avarban,
kicsinyeit betakarta
Fújhat a szél lankadatlan,
melenget a moha paplan.
Jó meleg a földi fészek,
aludjatok kis tüskések

© CanStockPhoto.com - csp86876096

Németh Andrea: Őszi termések

Kukorica, alma, körte,
mindegyik az ősz hírnöke.
Gurul a makk, szőlő érik,
megjött az ősz, azt mesélik.

Hull a szilva, dió koppan,
esőcsepp a vízbe pottyán.
A mogyoró is kibújt végre,
leesett egy falevélre.

Készül már a fügelekvár,
minden termés megérett már.
Hűvös szellő táncát járja,
nem gondol már ő a nyárra.

Kányádi Sándor: Világgá ment a nyár

Nyugtalanul aludt az éjszaka a nagy bükkfa. Nem is aludt jóformán, csak sóhajtozott. Alig várta, hogy megvirradjon, hogy szétnézhesen a tájon.

Hunyorogva nézett szembe a kelő nappal.

- Bikmakk, bikmakk! - ébredtek a mókusok is vígan ugrándozva.

Maga alá tekintett az öreg erdő. S hát mit kell látnia: csupa makk, frissen hullott bükkmakk az avar. Annak örültek úgy a mókusok.

- Bikmakk, cseremakk, mogyoró! - ujjongták a mókusok.

S az öreg erdő látta, hogy magányos társa, a tölgy is, amott a tisztáson, tanácstalanul tekint körül.

- Mi történt, szomszéd? - szólt át a bükkerdő a tölgyfának.

- Világgá ment a nyár - felelte a tölgy helyett a mogyoróbokor.

- Világgá, világgá ment - sóhajtott most már a tölgy is.

S már látták is mindannyian a nyár lába nyomát végig a patak mentén húzódó hosszúkás réten.

Kikerics virított mindenütt a nyár nyomán.

Füttyszót is hallottak. S látni vélték, mintha egy úrfi forma ugrált volna kikericsről kikericsre, de olyan könnyedén, hogy a finom szirmok meg se rezzentek alatta. Makkot, mogyorót csörgetve táncolt a falu felé.

Az ősz volt.

Bizonyára a diószüretre sietett.

Móra Ferenc: A cinege cipője

Vége van a nyárnak,
hűvös szelek járnak,
nagy bánata van a
cinegemadárnak.

Szeretne elmenni,
ő is útra kelni.
De cipőt az árva
sehol se tud venni.

Kapkod fűhöz-fához,
szalad a vargához,
fűzfahegyen lakó
Varjú Varga Pálhoz.

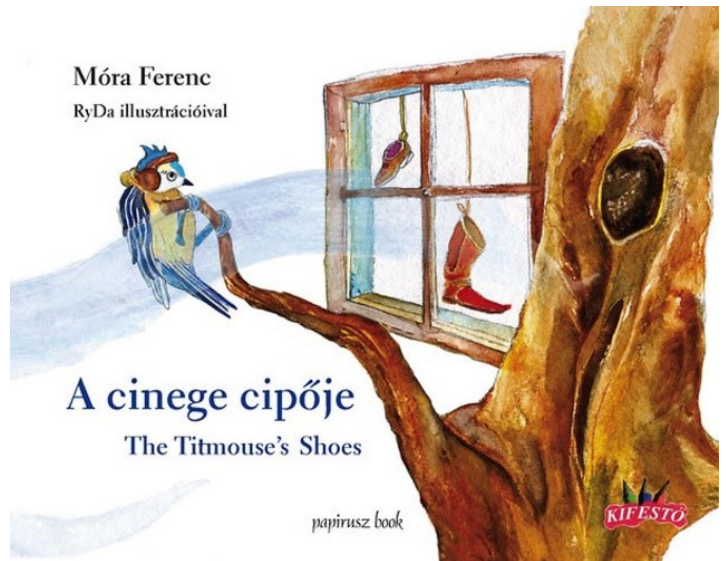
Azt mondja a varga,
nem ér ő most arra,
mert ő most a csizmát
nagy uraknak varrja.

Darunak, gólyának,
a bölömbikának,
kár, kár, kár, nem ilyen
akárki fiának!

Daru is, gólya is,
a bölömbika is,
útra kelt azóta
a búbos banka is.

Csak a cinegének
szomorú az ének:
nincsen cipőcskéje
máig se szegénynek.

Keresi, kutatja,
repül gallyrul gallyra:
"Kis cipőt, kis cipőt!" -
egyre csak azt hajtja.

Németh Andrea: Tökfaragó vers

Narancssárgás gömböcskék,
földöntermő tököcskék.

Kitaláltam kifaragom,
dísznek aztán kirakhatom.

Készítek rá orrot, szájat,
lehetőleg jó vidámat.

Teszek rá két kerek szemet,
tetszeni fog nagyon neked.

Tök, tök, tök,
narancssárga tök.

Kis lámpásom kifaragom,
bele kicsi mécsest rakok.

Világít most egész éjjel,
gyerekeknek örömére.

Esik eső ajjaj.
Mindjárt itt a zivatar.
Tüzes villám cikázik,
Aki nem fut elázik.

Hétfári Andrea: Szeptember

Búcsúzik a sok madár,
arany kézzel int a nyár.
Rőt avarban jár az ősz,
egyet lépsz és nagyra nősz.
Őzlábgomba, tölgylevél,
kettőt lépsz és itt a tél.

Anderkó Péter: Szeptember

Hűvös az éj, hideg a szél,
halványabb a napsugár.
Ki tudja már a sok gólya,
a sok fecske merre jár?

Elhervadtak a virágok,
sárgulnak a levelek,
A szőlősben szüretelnek
a szorgalmas emberek.

Körtét, almát, szilvát, diót
szedeget a sok gyerek.
Előbújnak a szekrényből
sálak és pulóverek.

Kora reggel már dér fedí
odakinn a földeket,
Elbúcsúzik a fényes nyár,
siratja erdő s berek.

Október

"Október száradó leveleket csörget,
rideg esők vernek gyökeret és törzset.

Fák odvába bújtak mókusok, madarak,
orkán, s fagy versenyez: melyik ér hamarabb"

Zelk Zoltán: Október

Kisöccsétől, Szeptembertől
búcsút vesz és útra kél,
paripája sűrű felhő,
a hintója őszi szél.

Sárga levél hull eléje,
amerre vágatva jár,
félve nézi erdő, liget,
de ő vágat, meg se áll.

Hová, hová oly sietve,
felhőlovas szélszekér?
Azt hiszed tán, aki siet,
aki vágat, messze ér?

Dehogy hiszi, dehogy hiszi
hiszen nem megyen ő messze,
csak addig fut, míg rátalál,
a bátyjára, Novemberre.

November

Dúdol a szél, szelet kavar,
mindenfelé színes avar.

Erdőt díszít ősz, a tarka,
paplant keres rigó, szarka.

Páfránypárnán sünfiókák,
odúikban csöndes rókák.

Sehol virág, sehol ember,
közelít álmos november.

Susog, susog a levél,
közeledik a hideg tél.

Lepörög a falevél,
lefújja a hideg szél.

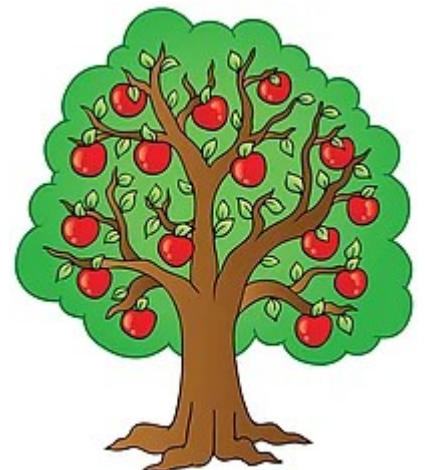
Hétfári Andrea: Novemberi mese

Lábujjhegyen lépked a hűvös november,
tele van az erdő sárga levelekkel.
Mókus készít párnát, ásít a kis róka,
sünike is alszik, nincs már játék, móka.
Mosolyog a szőlő, hullik piros alma,
széltündér kezd bele egy csendes kis dalba.
Üres már az erdő és a fecskefészek,
megpihenni készül az álmos természet.

Hétfári Andrea: Almás számolgotó

Volt egyszer egy süncsalád,
találtak egy almafát.
Almaszüretnek volt napja,
hullott a sok piros alma.
Egy lepottyant az avarba,
Kettőt elvitt a vén szarka.
Három alma ült a kosárba,
Négy besétált a konyhába.
Öt elgurult messzi földre,
Hat almát talált a törpe.
Hét almát kért Hófehérke,
Nyolc almát ettem ebédre.
Kilenc almám tündér vigye,
Legyen belőle almás pite.
Tíz almám ha nekem volna,
Hej, de úri dolgom volna

Pálvölgyi Pál: A fecske búcsúja

Egy kis fecske
egyik este,
mikor megtért
az ereszre,
keservesen
csicseregte:
„Szeptemberben
e berekben
nincsen fecske élelem.

El kell mennem,
mert a hideg
ellenségem
énnekem.
Megígérem,
tél végével,
ha megjön a
kikelet
és elúzi
a telet,
itt leszek az
eresz szélén
és a puha
fészek mélyén
kis fecskéket
nevelgetek.

Sallay Gizella: Őszel

Őszel üres a határ
Gólya, fecske távol száll
A veréb itt marad,
Siratja a szép nyarat.
Lehullott a falevél
Nemsokára itt a tél.
Elbúvik a kisbogár,
Elmúlik a meleg nyár.

Kopár dió, mogyoró,
kis mókusnak ez való.
Odújába elrakja,
télen elropogtatja.

Esik eső csepereg,
sárga levél leperereg.
Feri, Teri felszedi,
kosárkába begyűjti.

Október ber, ber, ber,
fázik benne az ember.
Szőlőt csipked a dere,
édes legyen szüretre.

Hull a dér, hull a dér,
daru, gólya útra kél.
Költöznek a melegre,
napsütéses vidékre.

Tasnádi Varga Éva: Itt van az ősz

Piros már a csipkebogyó
tetején ül egy manó.
Hűvös szél fúj a nyakába,
les a szélbe, les a fára.
Megjött az ősz, mondja halkán,
nyuszi bujkál a bokorban.
Aludni megy most gyíkanyó,
egyet-kettőt szól a rigó.
Róka fiúk is bebújtak,
ködösek már az utak,
Elmúlt a nyár, szól a manó,
hajlik, leng a csipkebogyó.

Zsadalányi Lajos: Eső esik

Esik eső fűre, fára,
Megázik a madár szárnya.
Csöpp lányaim szoknyácskája
csiga apró meszes háza.
Esik eső csepereg,
Három egér pityereg.

Aranyosi Ervin: Sünike

Ruhájára nagyon büszke,
mert kívülről csupa túske.
Ez védi meg az irháját,
s ez adja a süni báját.
Hozzányúlni nagyon nehéz,
ezer tüskét érez a kéz.
Nem kellemes simogatni,
békében kell inkább hagyni.
Sose szúr meg csak magától,
azt üzeni: - Maradj távoll!

Pető Orsolya: Őszi dal

Szomorú a kismadár, a sok levél barna már.

Halványabb a napsugár,

Mert az idő őszre jár.

De ahogy az ágon ül,

Kacagást hall, felderül.

Egy apró gyereksereg,

Az avarban hempereg.

Égbe száll a sok levél,

Zizegve vígan zenél.

S a madár is dalra kel,

A szép őszeről énekel,

Weöres Sándor: A galagonya

Őszi éjjel izzik a galagonya,
izzik a galagonya ruhája.

Zúg a tüske, szél szalad ide-oda,
reszket a galagonya magába.

Hogyha a hold rá fátylat ereszt,
lánnyá válik, sírni kezd.

Őszi éjjel izzik a galagonya,
izzik a galagonya magába.

Szutyeejev: A gomba alatt

A Hangyát egyszer utolérte egy nagy eső. Egy apró kis gombát látott meg a tisztáson. Odaszaladt, és elbújt a gomba kalapja alá. Üldögélt a gomba tövében, várta, hogy elálljon az eső. Egy agyonázott Pillangó vánszorgott a gombához:

-Hangyácska, Hangyácska, engedj engem is a gomba alá!

-Magam is csak éppenhogy elférek alatta!

De azért beeresztette a Pillangót. Az eső meg csak egyre zuhogott. Futva jött Egérke.

-Engedjétek a gomba alá engem is!

-Ugyan hogyan engedhetnék ide?' Nincs itt már szabad hely!

-Húzzátok egy kicsit összebb magatokat!

Összebb húzták magukat, és beengedték az Egérkét a gomba alá.

Az eső zuhogott, sehogy sem akarta abbahagyni. Arra ugrándozott a Veréb.

-Engedjétek be engem is a gomba alá az eső végét kívárni!

-Nincs már több hely!

-Húzódjatok összebb, nagyon kérlek benneteket!

-Na jól van.

Összebb húzódtak. Jutott hely a Verébnek is.

Ekkor a Nyúl ugrott ki a tisztásra, és meglátta a gombát.

-Mentsetek meg! Üldöz a Róka!

-Sajnálom a Nyulat - szólt a Hangya. - Tudjátok mit? Húzdózkodjunk összebb!

Alighogy, a Nyulat elrejtették, odaért a Róka is.

-Nem láttátok a Nyulat? Nem itt bújt el?

-Ugyan, hogy bújhatott volna ide?

Megcsóválta a farkát a Róka, és elment.

Közben az eső is elállt, a nap is kisütött.

Előbújtak a gomba alól mindahányan, és örvendeztek. A Hangya elgondolkozott, és hangosan ezt mondta:

-Először még nekem is alig volt helyem a gomba alatt, a végén mégis mind az öten elfértünk!

Mindannyian a gombára néztek, és nyomban kitalálták, hogyan történhetett az, hogy előbb egynek is alig akadt helye a gomba alatt, a végén mégis mind az öten elfértek.

Galambos Bernadett: Kis falevél

Egy kis levél elindult,
fölkapta a szél.
Repült messze, fel az égbe
ahol sok a fény.
Őszi napfény cirógatta,
most már nem is félt,
aláhullott, megnyugodott,
bóbiskolni tért.

© CanStockPhoto.com - csp86876096

Kovács Barbara: Levél a szélben

Egy kis huncut szélgyerek,
falevelet kergetett.

Össze-vissza kavarta,
feldobálta magasra.

Rászórta a fejemre,
leráztam én nevetve.

Feldobáltam fel az égbe,
kapaszkodjon meg a szélbe.

Dajka Edit Zita: Őszi szellő

Őszi szellő fújdogál,
a kisgyermek meg-megáll.

Csodálja a levelet,
amit a szellő szétkerget.

Tarka színű falevél,
téged is csíp a dér?
Földre hullasz halomba,
ritkán ér már napocska.

Janka, Panka szedeget,
kiskosárba gyűjtöget.
Lesz belőled puha, jó,
kis süninek takaró.

